

נייר עמדה בנושא:

הסכנה שבהתבטאותו של שר האוצר בצלאל סמוטריץ' המאיימת על החופש האקדמי ועל תקצוב ההשכלה הגבוהה

בראיון בגלי צה"ל (12.11.23) אמר שר האוצר בצלאל סמוטריץ' בין היתר: "אפשר להחליט שחותכים בחצי את כל תקציב ההשכלה הגבוהה. מי אמר שבזמן שיש מלחמה צריך ללמוד עכשיו לימודי אנתרופוסופיה אנתרופולוגית של ימי הביניים בטימבוקטו?"

עמותת בשער - אקדמיה למען החברה בישראל, מגנה נחרצות ומודאגת מדבריו אלו של שר האוצר בצלאל סמוטריץ'. מעבר לכך שהדברים מצביעים על חוסר הבנה עמוק במנגנוני התקצוב הציבורי ובהשלכות של קיצוצי עומק על קיומם של מוסדות, משתמע מהם כאילו יש לימודים באקדמיה שאינם חשובים או ראויים לתמיכה. דברי השר מתנשאים ומזלזלים.

תחומי העיסוק האקדמיים אינם, ולא יכולים להיקבע או להיות מושפעים על ידי גורם כלשהו במערכת הפוליטית. לא בכדי החופש האקדמי של מוסדות ההשכלה הגבוהה מעוגן בסעיף 15 בחוק המועצה להשכלה גבוהה 1958 ומשאיר בידי המוסדות את החופש המוחלט להחליט בנושאי מחקר והוראה. אין לשר לא הרשות ולא הידע להחליט מה ראוי ומה אינו ראוי להילמד ולהיחקר באקדמיה. החופש האקדמי הינו נשמת אפה של האקדמיה ואין אקדמיה בלעדיו, והוא זה שמביא את האקדמיה להיות מנוע אינטלקטואלי וגם כלכלי במדינות מתקדמות.

דברים אלו של השר מגבירים את החשש שיש גורמים בממשלה שעדיין רוצים להביא לשליטתה של המדינה על מערכת ההשכלה הגבוהה. רעיונות כאלו עלו במהלך הניסיונות להפיכה המשטרית שקודמו על ידי הממשלה הנוכחית.

עמותת "בשער" קוראת למערכת ההשכלה הגבוהה להמשיך ולהיות ערנית בפני מגמות אלו, ולהילחם בהן בנחישות. אנחנו תמיד על המשמר, ונמשיך להתריע, ולעמוד בשער.

14.11.23

עמותת "**בשער**" - קהילה אקדמית למען החברה בישראל - מאגד מעל 2000 חברות וחברי סגל אקדמי מכל מוסדות ההשכלה הגבוהה בישראל, כולל בין היתר כלות וחתני פרס נובל ופרס ישראל, נשיאות, נשיאים ורקטורים לשעבר, הפועלים למען החברה בישראל ולמען שימור האינטרס הלאומי של המדינה בתחומי ההשכלה הגבוהה, המחקר והאקדמיה - כל אלה הכרחיים לשגשוגה של המדינה בכל תחום ולקיומה כחברה פתוחה, סובלנית ודמוקרטית, חברה שתומכת במחקר איכותי וחדשני ומקדמת ידע, תוך שמירה על עצמאותה ואיכותה של מערכת ההשכלה הגבוהה. יו"ר "בשער" היא פרופ' חגית מסר-ירון.